

Інга Погребняк

КОНТЕКСТ ДОБИ В ЕПІСТОЛЯРІЇ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

*У статті розглянуто провідні концепти епістолярію Бориса Грінченка зі знаковими поста-
тями кінця ХІХ — початку ХХ ст. Простежено тематичний діапазон листів, а саме: українська
література, письменство, книговидання і національний театр. Визначено комунікативні коди
листування, наголошено на поєднанні громадського та приватно-особистісного забарвлення
епістолярних діалогів, що дає змогу глибше осмислити культурні засади означеної доби, а також
окреслити загальний пафос усього епістолярію — служіння українській національній ідеї.*

Ключові слова: епістолярій, листування, концепти, комунікативні коди, громадське, при-
вотно-особистісне.

Зацікавлення літературознавців епі-
столярною спадщиною видатних митців слова
не потребує додаткових пояснень, адже саме ли-
сти слугують надійним, а в деяких випадках єди-
ним джерелом відновлення важливих сторінок
біографії. За допомогою листів відслідковується
історико-літературна інформація, що висвітлює
життя і творчість письменника, доповнюючи
і уточнюючи уявлення про нього.

Сьогодні помітна тенденція до аналізу
творчості митця, його життєвих перепитій
через призму вивчення епістолярної спад-
щини. Свої праці цьому питанню присвятили
С. Антоненко [1], М. Бахтін [19], В. Кузьменко [20],
М. Коцюбинська [21], Л. Курило [22],
Ж. Ляхова [23], Г. Мазоха [24] та багато інших.

Борис Грінченко належить до тих діячів куль-
тури, які мали щасливу нагоду бути знайомими,
перебувати у приятнях, а в багатьох випадках
і в близьких дружніх взаєминах з багатьма визна-
чними сучасниками кінця ХІХ — початку ХХ ст.
Якщо розглядати епістолярій Б. Грінченка за кон-
цепцією адресата, то варто наголосити, що серед
його кореспондентів були видатні люди свого
часу, члени родини, друзі, колеги й зовсім незна-
йомі люди, різні за соціальним статусом і діяль-
ністю. Він листувався з видавцями, редакторами
журналів і газет, художниками, композиторами,
акторами, режисерами, драматургами, педагогами,
студентами, поміщиками, можновладцями, бід-
ними селянами, революціонерами тощо. Епістоли
Б. Грінченка здебільшого поліфонічні, тобто у них
перемежуються роздуми про суспільно-полі-
тичне життя із професійними інтересами, факто-
логічний матеріал із подіями приватного життя.

Серед епістолярію Б. Грінченка чільне місце
посідають листи до видатних людей. У колі корес-
пондентів митця бачимо ціле сузір'я славетних
імен — Х.Д. Алчевська (5 листів, 1892–1909 рр.),
М.Я. Кропивницький (4 листа, 1896–1901 рр.),
П. Куліш (3 листи, 1894–1896 рр.), О.М. Куліш
(12 листів, 1897–1903 рр.), А. Кримський

(6 листів, 1892–1895 рр.), А. Грабовська (2 листи,
без дати), М.К. Вороний (4 листа, 1904–1906 рр.),
І.С. Нечуй-Левицький (3 листи, 1901–1902 рр.),
С. Смаль-Стоцький (16 листів, 1892–1894 рр.),
П. Коноваленко (3 листи, 1905–1906 рр.) та інші.

Листування Б. Грінченка з Х.Д. Алчевською
насичене складністю, неоднозначністю, виразністю.
Зазвичай письмовий діалог вівся на одну з найваж-
ливіших тем, яка хвилювала обох кореспондентів —
просвітництво українського народу. Перебуваючи
у різних соціокультурних середовищах, Б. Грінченко
і Х.Д. Алчевська не завжди сходились у своїх дум-
ках. Життєва позиція Бориса Грінченка була звер-
нена до занедбаних сфер національного життя. Він
переймався духом часу і тогочасних народних про-
блем. 1892 року в листі до Х.Д. Алчевської Грінченко
писав: «... я хочу, чтобы Вы увидели вещи вь их
настоящем свете, а не сквозь призму исследова-
ний «надежных людей» [2, 2 арк.]. Продовжуючи
апелювати, Грінченко відстоював не поверховий,
а цілісний розвиток народу. Адже, на його глибоке
переконавання, людина має системно отримувати всі
матеріальні блага, тоді можна говорити про гармо-
нійний духовний розвиток. «Спрашивайте о томъ,
что читать народу; но еще больше спрашивайте,
что ему есть, во что одеваться и обуваться, потому
что правду говорю Вамъ: не можетъ человекъ съ
неудовлетворенными физическими потребнос-
тями развивать потребности духовные» [2, 2 арк.].
У приватному листуванні з Христиною Данилівною
Алчевською Б. Грінченко не оминає гострих про-
блем і відверто висловлює свої погляди на діяль-
ність цієї пані.

Б. Грінченко не був байдужим до роз-
будови українського національного театру.
У листуванні з «батьком» українського теа-
тру М. Кропивницьким Б. Грінченко зазначає,
що театр впливає на духовний розвиток нації,
відіграє особливу роль у розбудові національної
самосвідомості. Митець піклується про розви-
ток ідейного театру, що має забезпечити народне
просвітництво: «У всех народів театр завсиди

був способом підняти вгору просвіту народню, культуру людську. І у нас всіх робить те саме. Та як у нас національна свідомість спить, то наш театр, опріче того всього, ще й національну свідомість будить. Ми бачили, як вона зросла у нас за останні роки і то наполовину під впливом од нашого театру. І через те на батька цього театру М. Кропивницького і на тих, хто працює *так як він* у тому ж ділі, дивимся ми яко на ідейних робітників, на наш театр ми не можемо інакше дивитися яко на театр ідейний *особливо*» [3, 2 арк.]. У листі 1900 року Грінченко висловлює своє критичне ставлення до постановки п'єси у театрі, наголошуючи на тому, що Кропивницький за п'ять років не поставив жодної його п'єси. Хоча попередньо Кропивницький високо поцінував п'єси Грінченка, навіть просив його писати для театру, а написане обіцяв виставляти. Текст листа досить гострий, докірливий: «Ви не можете суперечити тому, що мої пієси і своєю літературною вартістю, і своїми ідеями зробили б Вам, яко директорові театру багато білше чести, ніж згадані вироби безпринципних, крамарчуків. Ви не актор-ремісник, Ви український письменник, артист і діяч і *повинні* були се зрозуміти, а також і багато чого іншого, про що занадто довго викладати в листі...» [4, 2 арк.].

Листи Б. Грінченка до П. Куліша свідчать про ідейну близькість, глибоку дружбу, взаємну повагу і творчу співпрацю. Листування дає матеріали для характеристики суспільно-культурних тем. Так, у листі від 7 липня 1904 року Б. Грінченко писав П. Кулішу: «Не знаю, як воно буде далі у нас, може зовсім нічого нашого цензура не пускатиме. Але ж сього року ще спочатку, заборонивши дещо, пустила вона міні кілки рукописів — три з їх друкую тут у Чернігові: 1. *Чайченко*. Батько та дочка. Оповідання з шахтового життя [5050 пр.] 2. *Чайченко*. Підпал.-Панько. Оповідання. (5050 пр.) 3. *Чайченко*. Робінзон [Друге видання з додатками] (10000 пр.) Але хотілось би, опріче своїх, друкувати й чуже, бо я, бачите, хотів би видавати багато книжок народові на читання. [...] Коли призволите друкувати, то щиро Вам дякуватиму я та й усі, хто бажає добра народньому письменству. Сподіваюсь ласкавої відповіді, кінчаю. Прихильний до Вас Б. Грінченко» [5, 1–2 арк.]. Б. Грінченко високо цінував творчість П. Куліша тому з нетерпінням чекав на нові літературні праці, вважаючи, що вони значно підвищать духовність українців. У листі від 20 січні 1896 року зазначено: «Чи далеко посунулася Біблія? Усі ми дожидаємо Вашої Біблії нетерпляче, бо се діло, аби пощастило його до краю довести, буде великим ділом, що епоху в нашій культурі зробить» [6, 1 арк.].

Листування Бориса Грінченка з Олександром Куліш, дружиною Пантелеймона Куліша, — це справжній вияв шляхетності. У листі 1893 року Б. Грінченко пропонує свою допомогу: «Хотілось

би нам дуже знати: 1. Які саме писання лишив Пантелеймон Олександрович. 2. В якому становищу переклад Біблії. 3. Що Ви думаете робити з усім цим? Чи вже друкуєте що і де? Питаємося про се не с порожньої цікавості, а с такою думкою, що може де в чому і ми могли б пособити Вам у цій справі, — бо-знов кажемо — вважаємо се за громадянську нашу повинність» [7, 1–2 арк.].

Вшановуючи 40-річчя літературної діяльності Олександри Куліш (літературний псевдонім — Ганна Барвінок), Б. Грінченко в листі 1900 року пише: «Чернігівські земляки, згадуючи, що перші Ваші оповідання видруковано р. 1880-го, хочуть привітати Вас шануючи сорок років Вашої літературної праці. Вони приручили мені запитати Вас в який саме день і де у Вас дома, чи в Чернігові Ви бажаєте прийняти наші поздоровлення» [8, 1 арк.]. Для Б. Грінченка талант будь-якого митця має обов'язково поєднуватися із вишуканим смаком, відчуттям естетичних потреб нації. Просвітницько-раціоналістичну модель розвитку літератури, культури він вбачав у збереженні національної ідентичності, самобутності. Тому ставився надзвичайно вимогливо до митців слова, а в листах писав про деякі зауваження. Лист до Олександри Куліш 1901 року це засвідчує: «Прошу Вас, високоповажанна Олександра Михайлівна, прийняти се, що там сказано, не в гнів, а яко слова щирого прихильника Вашого таланту, чоловіка, що, поважаючи велико Вас, хотів би, щоб збірка Ваших творів вийшла як найліпша. Коли що не так написав, — за те прошу простити, але писав по щирості і з добрим заміром. *Кожному* письменникові, хоч би який великий він був, не неоднаково щастить у кожному його творі... — Незабаром пришлю на Вашу перегляд і останні Ваші оповідання, а трохи згодом і весь переписаний том» [9, 1–2 арк.].

Заслужують на увагу листи Б. Грінченка до Агатангела Кримського, які демонструють духовну близькість, є свідченням літературно-критичних поглядів та уподобань Б. Грінченка. У червні 1892 року зазначено: «Найсамперед дуже дякую, Вам за портрети — дорогий міні дарунок. Як що ніщо не перешкодить поїхати міні у Х., то звідти одержите й мого, бо тепер його не маю. Потім дякую Вам за книжки і за всі Ваші клопоти про видання. [...] Вкупі с цим листом я одсилаю д. Лукевичу свою одмову Вам та іншим моїм опонентам с поводу «Г. віршів». Не сердьтесь, коли що не до вподоби припаде. Я звик і свої поважати і чужі погляди (аби чесні, звісно), але також звик і свої боронити, скільки стане розуму й змоги. [...] що пише Франко с ^{ТВОМ} зовсім не така потрібна річ, щоб без неї не можна було перебути, а єсть це послідком просто їх нетактовности. Яко приклад наведу напр. таку річ, що вони проповідують народові, що Бога з неба треба звести на землю! Хто хоч трохи знає наш народ, той зрозуміє, що казати це се

значить здискредитувати себе перед їм. Та й чи така то вже потрібна річ знищити релігію за для «фільваркової господарки?...» [10, 1 арк.].

У листах Б. Грінченка до П. Грабовського спостерігаємо постійний обмін новими українськими книгами, повідомлення щодо їх друку. 6 лютого 1896 року, Б. Грінченко писав: «Я не книгарь, але *видавець* і через те можу Вам вислати тільки *свої* видання та ще ті видання, що виходять у Чернігові. Більшість укр. книжок можна знайти в Києві, але я там буваю менше, ніж раз на рік. От через віщо я так погано виконую Ваше прохання. Та ще й через те, що багатьох книжок, про які пишете, нема по книгарнях» [11, 1 арк.].

В епістолах Б. Грінченка до М. Вороного відчутне щире бажання епістолярного діалогу. У листі від 23 жовтня 1904 року читаємо: «Прошу вибачити, що так довго не відповідав: за словом й майже забув як з людьми листуватися» [12, 1 арк.]. Із листів Б. Грінченка до М. Вороного дізнаємось про співпрацю, обмін літературою, участь у дискусіях, підготовку спільних публікацій, взаємну допомогу літературною науковою інформацією, планування майбутніх наукових та літературних розвідок. 1 червня 1906 року Б. Грінченко зазначив: «Редакування „Нової Громади“ здав уже Єфремову, „бо годі мі так“ — хочу щось і своє пописати, та ж його й з самого початку одібрали на редактора. П'яту книгу редакував уже він. Вірші Ваші передав також йому. Чи нема у Вас на „громадські теми“? Треба також статій характеру історико-літературного — „Досвітні огні“ ще не друкуються, але скоро будуть» [13, 1 арк.].

Епістолярій Б. Грінченка до І. Нечуя-Левицького висвітлює літературні подробиці, що стосуються безпосередньо друку українських видань. 24 квітня 1897 року з Чернігова Б. Грінченко писав: «[...] „Гетьмана-шляхтича“ думаєте друкувати в „Кіевск. Стар.“, як от Стар. друкує свого „Б. Хм.“ Але ж Ви в українському першоворі друкуватимете, а не перекладом? Бо переклад це зовсім не те... А чи великий же Ваш „Одступник“ буде? І де знов друкуватиметеся?» [14, 1–2 арк.]. З епістолярію дізнаємось, що після смерті П. Куліша Б. Грінченко редагував і мав друкувати його Біблію українською мовою. Ставлячись до цього видання дуже серйозно Б. Грінченко в листі повідомляє І. Нечуя-Левицького про проблеми і зазначає, що це важлива річ для українців.

Б. Грінченка цікавлять конкретні справи української інтелігенції у її служінні простим людям. Служіння народу не є для нього абстрактним гаслом і має втілюватися у конкретні справи. Міркуючи про роль преси в об'єднанні українського суспільства, у 1893 році в листі до С. Смоль-Стоцького Грінченко зазначає: «Ваш проект зробити „Буковину“ органом усієї України-Русі гарний, але як би Ви знали те сміття, що звецця

українською інтелігенцією, то Ви може б менш мали надій на се. У нас мертво і розворушити людей до якої небудь реальної праці так важко, що часом хоч плач. Тільки в Києві трохи ворущуця люде, — там я бувши й казав про „Буковину“, але там уже мають свої органи, що про їх хочуть дбати...» [15, 1 арк.].

Крім того, що Б. Грінченко розповсюджує українські книжки, часописи, його цікавлять враження читачів від отриманої літератури та її розуміння. Такі листи формують думку про автора як особистість, вияскравлюють його характер. 18 лютого 1906 року Б. Грінченко писав П. Коноваленку: «Любий Петре! Листа твого одібрав де ти пишеш, що почав получати газету „Громадську думку“. До сього часу я тобі вислав 35 номерів, — чи всі получив? Так саме я вислав кумам нашим Позняковим та Андрієві Величкові чи вони получают? Почав я вислати і Петрові Книшенкові і просив написати, чи получив, а він нічого не одписав. Чи може його нема дома? Спитайся, спасибі тобі, Петре його, коли він дома, — чому мені не одписав. Чи подобається тобі та й іншим людям „Гром. Думка“, чи ні? Чи дуже трудно розбірати? Не пишу зараз більше, бо дуже ніколи. А ти одпиши и *зараз же*, щоб я знав, що газета до тебе доходить та й до інших доходить. Кланяємося Вам! Щирий до тебе Б. Грінченко» [16, 1 арк.].

Б. Грінченко ніби спеціально провокує у своїх адресатів роботу думки, настроює на співпереживання, мобілізує, активізує до творчості та співтворчості. Обговорюючи з колегами проблеми становлення української періодики, він нарікає на брак матеріалів від авторитетних людей: «Ми маємо своїх учених. Але поспитаюся я: де їхні статті у галицьких журналах? Хто пише? Люде такі, що їх спеціальність не учена праця. А перші науки мовчать, мов їм роти квинтухами позабавато» [17, 4 арк.].

На думку письменника, тільки за умов моральної свободи українського народу нація зможе досягти свого розквіту, а відродження народу треба починати з його духового пробудження, яке покладається на пресу. На жаль, виправданними є скарги Б. Грінченка у листах з приводу занепаду тогочасних часописів, що не знаходили підтримки в інтелігенції. 26 січня 1893 року Б. Грінченко пише: «Не радію я ніяк тому проєктованому (чи буде ж він в дійсності?) часописові, що має бути тріскою од „Батьк.“. Вбачаю с цього тільки те, що ті, що порядкують у „Батьк.“ не знають гаразд народніх потреб, — тим і одняли у народнього часопису науку та красне письменство. Це велика помилка і коли „Батьк.“ не догадаецця, що се помилка, то вона загине. Та й яка вона тепер стала? Нещасний той аркушичок двічі на місяць! Це народній часопис! Сором і жаль бере!» [18, 2 арк.].

Отже, тематика листів Бориса Грінченка зі знаковими постатями кінця XIX — початку XX ст. різноманітна, а саме — місце дворянства в освіті народу, подальший розвиток національної ідеї, освітня діяльність серед народу, видавнича

справа, театральна-мистецька діяльність, шляхи подальшого розвитку народу, виконання свого обов'язку інтелігента, розвиток української літератури. Хронологічно листи охоплюють досить великий проміжок часу — від 1881 до 1910 р.

ДЖЕРЕЛА

1. Антоненко С.В. Структура писем А.С. Пушкина (лингвостилистика текста) / С.В. Антоненко. — К. : Тов-во «Знання України», 2000. — 154 с. — С. 18.
2. Б. Грінченко до Алчевської від 1892 року / Інститут рукописів НБУ імені В. Вернадського. — Ф. III. — Справа № 40613. — 1–2 арк.
3. Б. Грінченко до М. Кропивницького від 1896 року / Інститут рукописів НБУ імені В. Вернадського. — Ф. III. — Справа № 37930^в. — 2 арк.
4. Б. Грінченко до М. Кропивницького від 1900 року / Інститут рукописів НБУ імені В. Вернадського. — Ф. III. — Справа № 40955. — 2 арк.
5. Б. Грінченко до П. Куліша від 1894 року / Інститут рукописів НБУ імені В. Вернадського. — Ф. I. — Справа № 29631. — 1–2 арк.
6. Б. Грінченко до П. Куліша від 1896 року / Інститут рукописів НБУ імені В. Вернадського. — Ф. I. — Справа № 2963.
7. Б. Грінченко до О. Куліш від 1893 року / Інститут рукописів НБУ імені В. Вернадського. — Ф. III. — Справа № 40969. — 1–2 арк.
8. Б. Грінченко до О. Куліш від 1900 року / Інститут рукописів НБУ імені В. Вернадського. — Ф. III. — Справа № 40967. — 1 арк.
9. Б. Грінченко до О. Куліш від 1900 року / Інститут рукописів НБУ імені В. Вернадського. — Ф. III. — Справа № 40966. — 1–2 арк.
10. Б. Грінченко до Агатангела Кримського від 1892 року / Інститут рукопису НБУ імені Вернадського. — Ф. XXXVI. — Справа № 246. — 1 арк.
11. Б. Грінченко до Грабовського від 1896 року / Інститут рукописів НБУ імені В. Вернадського. — Ф. III. — Справа № 40728. — 1–2 арк.
12. Б. Грінченко до Вороного від 1904 року / Інститут рукописів НБУ імені В. Вернадського. — Ф. III. — Справа № 10263. — 1 арк.
13. Б. Грінченко до Вороного від 1906 року / Інститут рукописів НБУ імені В. Вернадського. — Ф. III. — Справа № 10266. — 1 арк.
14. Б. Грінченко до І. Нечуя-Левицького від 1897 року / Інститут рукописів НБУ імені В. Вернадського. — Ф. I. — Справа № 27858. — 1–2 арк.
15. Б. Грінченко до Смаль-Стоцького від 1893 року / Інститут рукописів НБУ імені В. Вернадського. — Ф. III. — Справа № 41046. — 2 арк.
16. Б. Грінченко до П. Коноваленка від 1906 року / Інститут рукописів НБУ імені В. Вернадського. — Ф. III. — Справа № 40930. — 1 арк.
17. Б. Грінченко до Комарова від 1888 року / Інститут рукописів НБУ імені В. Вернадського. — Ф. III. — Справа № 40927. — 3 арк.
18. Б. Грінченко до І. Липи від 1893 року / Інститут рукописів НБУ імені В. Вернадського. — Ф. III. — Справа № 40997. — 4 арк.
19. Бахтин М.М. Проблемы речевых жанров / М.М. Бахтин // Автор и герой. К философическим основам гуманитарных наук. — СПб., 2000. — С. 248–299.
20. Кузьменко В.І. Письменницький епістолярій в українському літературному процесі 20–50-х років XX ст / В.І. Кузьменко ; Національна академія наук України; Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка. — К., 1998. — 306 с.
21. Коцюбинська М. Зафіксоване і нетлінне: Роздуми про епістолярну творчість / Михайлина Коцюбинська. — К. : Дух і Літера; Харків : Правозахисна група, 2001. — 300 с.
22. Курило М.В. Епістолярій Олеса Гончара і творча індивідуальність письменника : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01 / М.В. Курило ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. — К., 2006. — 17 с.
23. Ляхова Ж.Т. За рядками листів Тараса Шевченка / Ж.Т. Ляхова. — К. : Дніпро, 1984. — 134 с.
24. Мазоха Г.С. Український письменницький епістолярій другої половини XX століття: Жанрові стилі та модифікації / Г.С. Мазоха. — К. : Міленіум, 2006. — 344с.

Инга Погребняк

КОНТЕКСТ ЕПОХИ В ЕПІСТОЛЯРИИ БОРИСА ГРИНЧЕНКО

В статье рассматриваются ведущие концепты эпистолярия Бориса Гринченко со знаковыми фигурами конца XIX — начала XX века. Внимание сосредоточено на тематическом диапазоне писем, а именно: украинская литература, литература, книгоиздание и национальный театр. Определены коммуникативные коды переписки, отмечено сочетание общественного и лично-личностной окраски эпистолярных диалогов, что позволяет глубже осмыслить культурные основы обозначенной эпохи, а также очертить общий пафос всего эпистолярия — служение украинской национальной идее.

Ключевые слова: эпистолярный, переписка, концепты, коммуникативные коды, общественное, лично-личностное.

Inga Pogrebnyak *перевірити за паспортом*

CONTEXT OF EPOCH IN EPISTOLARY BY BORYS GRINCHENKO

The article deals with leading concepts of Borys Grinchenko's epistolary with famous persons of the late 19th — early 20th centuries. Thematic range of the letters is traced, in particular Ukrainian literature, literature, book publishing and national theatre. Communication codes of correspondence are defined, combination of public and private epistolary coloring of dialogues are highlighted, that allow to understand better cultural foundations of the certain epoch as well as outline the general pathos of the whole epistolary — to serve the Ukrainian national idea.

Key words: epistolary, correspondence, concepts, communication codes, public, private.

УДК 821.512.161

Ірина Прушковська

ТУРЕЦЬКА ПОЕТИЧНА ТРАДИЦІЯ КІНЦЯ ХХ — ПОЧАТКУ ХХІ СТ.

У статті автор досліджує сукупність характерних ознак, естетичну природу новітньої турецької поезії як репрезентанта турецької національної картини світу. Визначаючи наступність розвитку турецької поезії кінця ХХ — початку ХХІ ст., автор статті простежує динаміку черговості в поступі турецької новітньої поезії, її тематичний спектр. Побічно розглядаються політичні фактори, які вплинули на формування тематики поетичних творів. Особливу увагу зосереджено на новій літературній течії «енібютюнджю», її впливові на розвиток сучасної поетичної традиції.

Умовний поділ на часові періоди (1980–1990-ті рр., 1990 рр. — 2000-ні рр.) формування сучасної турецької поезії сприяв визначенню істотних ознак основних літературних напрямків і течій, фіксації процесу виникнення постмодерністського начала. Аналіз фактичного матеріалу уможливив виокремлення проблематики поетичних творів турецьких авторів, а саме соціальну, буденну, особистісну. У пропонованій розвідці досліджуються імена турецьких митців (Ю. Бал, Д. Мадак, А. Календер, Л. Мюльдюр), а також подаються уривки з їхніх поетичних доробок у перекладі українською.

Ключові слова: турецька поезія, національний доробок, поетична творчість, тематика, естетичний.

На тлі інтелектуальних досягнень України тюркологічні студії, присвячені літературним явищам кінця ХХ — початку ХХІ ст., викликають неабиякий інтерес. **Мета** розвідки полягає у розкритті сутнісних характеристик

новітньої турецької поезії, естетичної природи репрезентанта турецької національної картини світу. Завданням дослідження є визначення наступності розвитку турецької поезії кінця ХХ — початку ХХІ ст., основних напрямів